

Таким чином, використання дидактичних ігор на уроках допомагає формувати в учнів певні навички, розвивати мовленнєві уміння, навчати уміння спілкуватися. Гра є широким полем для колективної діяльності учнів. Проте, ігри повинні відповідати рівню підготовки учнів. Вибір форми гри має бути педагогічно і дидактичний обґрунтований, ігри повинні проводитися методично грамотно. Не можна допустити, щоб гра перетворилася на самоціль і з дидактичної стала грою-розвагою. Варто звернути увагу на те, щоб викликана її ходом захопленість була спрямована на практичне опанування навчального матеріалу.

Література

1. Петрушина Л. Вчимося гратися / Л. Петрушина // Початкова освіта. – 2004. – №24. – С.4-5
2. Роменець В.А. Психологія творчості / В.А. Роменець: Навч. посібник. – 2-ге вид., доп. – К.: Либідь, 2001. – 288с.

УДК 373.1.036-057.874

БУРЧ І.

ТОВКАНЕЦЬ Г.В.

Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

На сучасному етапі проблема створення умов для розвитку творчої особистості є особливо актуальною. Важливими рисами такої особистості є здатність до творчого сприйняття світу; соціальна активність та ініціативність; вміння висловити свої почуття, думки, дати оцінку побаченому, почутому; здатність до емпатії, розуміння позиції, поглядів іншого; потяг до самовдосконалення та самоосвіти протягом життя та ін. [1].

«Головною тезою системи освіти сьогодні є положення, за яким педагогічний процес ґрунтується на психології розвитку дитини, а точкою відліку в оновленні змісту, форм і методів навчання та виховання є ідея цінності її як творця. Вирішального значення набуває проблема виявлення та забезпечення сприятливих умов для особистісного становлення, творчої самореалізації дитини, формування у неї активно-пізнавального, творчого ставлення до реального світу, уміння успішно орієнтуватися в усьому розмаїтті предметів та явищ, озброєння способами діяльності, стратегіями мислення», – зазначає І. Біла [2, с. 3]. Естетичне виховання дитини, її культурний розвиток є невід'ємною складовою формування гармонійної особистості.

Над розробкою педагогічних проблем, пов'язаних з творчим розвитком особистості працювало чимало видатних вчених: Л. Виготський, Б. Теплов, К. Роджерс, П. Едвардс, а також сучасні дослідники: О. Антонова, Г. Ковальова, О. Музика, Н. Сисосва, Н. Терентьєва, Л.Футлик, В. Роменець.

Хоча ця проблема не є новою, однак і досі залишається багато нерозв'язаних питань, а головне – школа так і не спрямувала вектор на нові пріоритети,

проголошені в освіті. Існуючі форми організації творчої діяльності дітей у навчально-виховному процесі часто не сприяють формуванню в учнів активної творчої діяльності, пригнічують бажання творити. На практиці, на жаль, освіта залишається ареною змагання двох протилежних моделей: особистісно-орієнтованої та навчально-дисциплінарної [2].

О. Лук визначає творчу особистість через такі її характерні риси: готовність до ризику, імпульсивність, незалежність, нерівномірність успіхів при вивченні різних навчальних предметів, почуття гумору, самобутність, пізнавальна скрупульозність, несприймання на віру, критичний погляд на ті речі, які вважають «священними», сміливість уявлення та мислення [3]. І саме до роботи з такими дітьми повинні бути готовими сучасні педагоги. Одним з найважливіших факторів творчого розвитку дітей є створення умов, що сприяють формуванню їх творчих здібностей. Серед цих умов можна виділити наступні:

- створення обстановки, що випереджає розвиток дітей (необхідно, заздалегідь забезпечити дитину таким середовищем і такою системою відносин, які стимулювали б його найрізноманітнішу творчу діяльність);
- надання дитині великої свободи у виборі діяльності, у чергуванні справ, в тривалості занять, у виборі способів діяльності тощо. Таким чином бажання і інтерес дитини, емоційний підйом послужать надійною гарантією того, що більше напруження розуму не призведе до перевтоми, і піде дитині на користь;
- створення комфортної психологічної обстановки;
- використання програм, що передбачають виконання дітьми цікавих, корисних і посильних творчих завдань;
- систематичне використання в процесі навчання творчих задач як найбільш ефективний серед усіх інших засобів розвитку творчого мислення особистості;
- формування в учнів умінь розв'язувати творчі завдання, що включають в себе різні рівні співвідношення активності й самостійності, якою керує дорослий;
- стимулювання творчих тенденцій мислення дітей;
- забезпечення відповідності творчих задач вимогам особистісно-орієнтованого підходу у навчанні та вихованні;
- демократичний стиль виховання (М. Лісіна), співтворчість, діалогічне спілкування з дорослим, які надають простір дитячій ініціативі та самостійності;
- вироблення оптимістичної гіпотези розвитку кожної дитини, вираження довіри до її можливостей, опора на її позитивні якості та здобутки;
- дозування, повторення, варіювання творчих завдань, враховуючи рівень розумового розвитку, здібностей кожної дитини;
- використання багатоманітних форм організації занять;
- естетизація творчої діяльності.

«Важливо бачити потенційні творчі здібності в кожній дитині, – наголошував Г. Костюк. – Наше завдання керувати розвитком здібностей усіх дітей» [4, с. 355]. Отже, робота може бути плідною лише у разі знання педагогом індивідуальних особливостей кожної дитини, гнучкого планування системи роботи. В. Сухомлинський наголошував: «Від того, яке було дитинство, хто вів дитину за руку

в дитячі роки, що ввійшло до її розуму й серця з навколишнього світу, – від цього значною мірою залежить якою людиною стане сьогоднішній малюк» [5].

Література

1. Коновальчук М. Розвиток творчості молодших школярів : Система літературних завдань. /М. Коновальчук. — К. : Шкільний світ, 2010. — 120 с. — (Бібліотека «Шкільного світу»)
2. Біла І. М. Психологія дитячої творчості./І. М. Біла. – К. : Фенікс, 2014. – 139с.
3. Лук А. Н. Психология творчества / А. Н. Лук. – М.: Наука, 1978. – 127 с.
4. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості /Г. С. Костюк; за ред. Л. М. Проколієнко. – К.: Рад. школа, 1989. – 608 с.
5. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. /В. О. Сухомлинський. – К.: Рад.школа, 1985. – 137с.

УДК 371.06

ВАГЕРИЧ Н.С.
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.

Мукачівський державний університет

ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК НАПРЯМ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Щоб змінити українську школу, має змінитися свідомість та підходи до навчання – маємо перейти від принципу трансляції знань до компетентнісного підходу, передати учням віру у свої сили та можливість змін. *Часом навчання в початковій школі ставало стресом не тільки для вчителів, дітей, але й для їхніх батьків. Чинні навчальні програми були надто складні, не відповідали віковим особливостям дітей, підручники заплутані, визначення правил важкі, а деякі теми безпідставно дублювалися у різних класах.*

Однією з основних освітніх подій нового 2016/2017 навчального року є оновлення програм для 1-4-х класів. Зміни до програм початкової школи стали результатом безпрецедентно відкритого обговорення на освітній Інтернет-платформі TdEra? у якому взяли участь більше чотирьох тисяч вчителів, батьків, науковців, які внесли більше восьми тисяч пропозицій.

Зміни покликані забезпечити більшу логічність навчального процесу та надати більшої свободи вчителю в підходах, дати йому можливість більше вибирати, а також дати дитині розкритися, «не зашорювати, не формувати її, як ту цеглину», а максимально розвинути її індивідуальність [1].

Для того, щоб полегшити вчителям роботу за новими програмами, в методичних рекомендаціях детально розписано методичні підходи, які можна використовувати для навчання, показано приклади інтерактивної роботи та компетентнісно-орієнтованих завдань[2].

Які ж зміни чекають початкову школу?

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>